

Esc de trei ori in septimana: Mercuri-a, Vineri-a si Duminica, cand o cota întreaga, cand numai diumetate, adica dupa momentul impregiurailor.

Pretul de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe an intreg	7 fl. a. v.
» diumetate de an	4 " " "
» patrariu " " "	2 " " "
pentru Romania si Strainetate:	
pe an intreg	15 fl. v. a.
» diumetate de an	8 " " "
» patrariu " " "	4 " " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se fac la toti dd. corespundinti a-i nostri, si d'adrepul la Redactiune: Stadt, Wallfischgasse Nr. 8, Mezzanin, unde sunt a se adresá si corespundintiele, ce p'aveo Redactiunea, administratiunea s'cu speditura: câte vor fi refranate, nu se vor primi, éra cota anonime nu se vor publica.

Pentru anuntie si alte comunicatiuni de interes privat — se raspunde cate 7 cr. de linie, repetirile se fac cu pretiu scadit. Pretiul timbrului cate 30 cr. pentru una data, se antecipa. Speditura: Mariabül, Windmühlgasse Nr. 29. unde se primesc insertiuni.

Viena 30 aug./11 sept.

Cestiunea ministeriului unguresc sta pre loc. Conservativii, precum scim, si-dedera tota truda de cata e capace partia lor, ca se-si pota casciga barbati in ministeriul lor den partia centrului dietei.

Partia conservativa pare convinsa ca un ministeriu unguresc compus numai de omenii ei, reprezentante numai a principiilor ei, va suferi cadere in dieta, si de acesta neplacere o va poté mantui numa insocirea cu partia centrului.

Partia centrului dietei a inceput pertratari cu conservativii, se pare inse ca nu s'au potut inca intielege deplin, caci acesteia inca nu i-ar placé ca intrarea ei in ministeriu se nu fie de cat intarirea conservativilor, prin numele unor a si din centru.

Noi romanii, cari dorim complanarea cestiunei de constitutiune intru intesul unitatei si puterei monarchiei pentru care sacrificam sange si avere, dar nu suntem deobligatii conservativilor caci — dorere! — n'avem cauza spre acest'a, cauta se privim cu interes la desvoltarea cestiunei, si cu ingrigire nu cumva noul ministeriu se fie de caracter conservativ, pentru ca scim din trecut ce avem se asceptam de la acesta partia pentru natiunalitatea nostra.

Cu referinta la aceste partite, dice diurnalul „Concordia“ in nr. 67. rubrica Pesta: „A refusá un ministeriu compus din o fusiune a conservativilor, a centrului si partidei liberali: ar insemana a nu intielege, a nu cunosce situatiunea actuala.“

Fiind ca noi nu asié intielegem si nu cunoscem situatiunea actuala casl „Concordia“, ei cu totul altmintre; fiind ca chiamarea diuaristicea este a chiarifica parerile, deci binevoiesca a ni dá nisce responsuri la intrebarile ce i le vom face, — promitiendu-i totodata ca si noi vom dá daca va cere candva despre cele ce scriem noi.

Intrebarile nostre catra on. „Concordia“ sunt:

1. Din punctul ce vedere al ascurarei natiunalitatei romane, afla „Concordia“ de lipsa ca noul ministeriu se se compuna si din conservativi?
2. Care e programul conservativilor?
3. Daca esiste unde-va atare program, — este in el macar o sentintia despre indreptatirea egala a natiunalitatilor?
4. Daca nu existe program, crede „Concordia“ ca barb'a e garantia politica destula pentru ca se se incréda lor, pentru ca se pledeze pentru intrarea lor in noul ministeriu?
5. De un an de cand sunt conservativii la putere, — ce bine au facut ei pentru natiunalitatea nostra in Carasiu, si din Carasiu a lungul pana la Mar-matia?
6. D'in 1848 pana astadi, care guvern a fost mai nefavoritriu natiunalitatei romane?
7. E „Concordia“ de partia conservativilor?

— Elementul nentiesc nu vre se remana neactiv la reorganizarea constitutiunale a monarchiei. Mai multi fosti deputati, de natiunalitate nemti, avura domineca trecuta o conferintia intr'un orasiel al Austriei inf. Nu cunoscem inca decursul conferintiei, tot ce scim e ca si-au descriu parerile intr'un memorand, menit a cercula si prin alte tieri pre la omenii de partia lor, si apoi a se asterne guvernului.

— Scirile den Francia afirma ca retragerea lui Drouyn e numai inceputul schimbarilor celor mari ce au se urmeze de acum'a. Imperatul are de cuget se-si stramute mai multi reprezentanti ce-i are la curtile poterilor europene. Guvernul e resolut a-si implini oblegamintele primite a supra-si prin conventiunea de septembrie, precum si a-si retrage trupele den Messicu.

— Italia si-a redus armata regulata cu 58.000 de barbati; éra voluntarii cari primira siervitiu cu conditiunea pre cat timp va durá batalia, fara demisiunati. Inca o dovéda ca negociatiunile diplomatice cu Austria, pentru incheierea tratatului de pace, nu insufla neci cea mai mica ingrigire.

— Tiarul Rusiei ie mesure tot mai energice pentru rusificarea Polonilor. Din Varsavia, se scrie. La Patimpolo sunt convinsi ca dupa ce Francia va eferituri conventiunea den septembrie, va trebui se observe éra o pasivitate atenta, privind la desfasurarea evenimentelor. Din acesta pasivitate nu va poté esi nainte de finea anului 1867. Deci cabinetul rusesc va folosi acest interval pentru a sterge cu totul despartiamantul de administratiune pentru Polonia. Tier'a intréga se va impartí in doué guvernamente, in cel de Varsavia si cel de Lublin, cari se vor administrá in tote privintiele casl cele lalte guvernamente rusesci.

— Fati'a orientului devine pre di ce merge tot mai serioasa. Guvernul turcesc trimise note regelui Greciei, cerend splicatiuni pentru tonul ce-l pórtá diurnalistic'a grecésca, si pentru gardistii natiunali cari merg in ajutoriul Candianilor. Cabinetul grecesc raspunde ca diurnalistic'a n'o poté restringe caci nu permite constitutiunea, éra gardistii cari se duc sunt Candiani éra nu supusi grecesci. — Grecia voiesce se fie gat'a si pentrucasul daca s'ar intrerumpe legaturele diplomatice, deci a denumit o comisiune d'in primele capacitati militare, cu insarcinarea de a essaminá starea armatei, a face ameliorarile necesarie.

Tot atunci din partea Turciei Omer Pasia plecá a inspetiuna Bosnia si Muntenegru (se intieleg fruntariile acestei tieri.)

Candianii pretind cu resolutiune anesiunea la Grecia. Demonstratiunile armatei turcesc nu i-a inspaimentat, ci despartindu-se in trei trupe, acceptara atacul. Conditiiunile ce li imbiá Mustafa Pasia nu le primira. Mustafa retorná la Constantinopole a raportá ca misiunea nu si-a avut rezultat. Sultanul turcesc lu provediú cu instructiuni noué favori-

toie rescolatilor, si in sambet'a trecuta lu trimise éra si catra Candia. — Diurnalele grecesci afirma ca nu s'a versat inca neci o picatura de sange, scirile turcesc pretind ca Grecii comit maltratari asupra Turcilor d'in acele locuri, — cari incep a fugi din tier'a — i despóia de avere si vite. — Se intielege ca fie care parte descrie decursul precum i vine la socotéla, in cat pentru noi cauta se privim catra miscarea Candianilor cu convingerea ca e inspirata de sentimentul de libertate, si ca lucra in mod demn de natiunile cari nisuesc a meritá, a casciga acesta proprietate inalienabila a popóralor.

Revista diaristica.

„Pesti Hirnök,“ reprezentante al conservativilor de calitate prima den Ungaria, comentéza desbaterile in cestiuni ministeriului unguresc. El crede ca Misa nu se finira, neci se intrerupse. — Tot, ci se amanara un pic, ca se alie timp fie care partia a-si face socota cu consciintia sa politica.

„Suntem convinsi — dice intre altele numitul organ — ca toti participatorii la desbateri, desclinit centralistii magiari, mersera la Viena cu intentiunea de a se impacá. Suntem convinsi ca legile den 1848 nu se pot intarzi. Inabilitatá precum recere principiul continuitatei dreptului.

Ministeriul de esterne nu l'a atins neci legile den 1848; partea ce luase den acest'a ministeriul lui Kossuth, o facuse prin abus, astadi n'o rechiamá neci cei mai mari ministerialisti. Mai cu séma punct den art. III le credem neaprobabile.

Punctul antaiu e relatiunea ministeriului din Buda catra drepturile personali ale Domnitoriului. Despusetiunea bizara ca „daca Majestatea Sa va lipsi den tier'a,“ palatinul, séu locutienintele, séu veri care ministru in Buda se essercieze puterea esecutiva avend inviolabilitate personala, Domnitoriul n'o poté restituí fora de a abdice. Si fiind ca corón'a nu poté fi fora consiliariu unguresc, numésca-se el cancelariu séu ministru, tot aceea va avé de facut ce face cancelari'a acum'a.

Al doile punct sunt finantiele. Despartirea nu se poté fora ca se nu patimésca creditul statului, fora ca solidaritatea detoriilor statului se nu suferé. Ministrul unguresc ar fi numai vice-ministru fatia cu cel den Viena, deci ar fi bine a organizá éra si vechi'a camera reg. ung.

Al treile punct e ministeriul de resbel. „P. Hir.“ e contra acestui ministeriu, e de prisos a-i insirá motivele de óra-ce neci diet'a nu cere acest ministeriu, ci numai dreptul de a votá militia. Organizatiunea armatei recunosc cu toti ca cauta se fie un'a, daca e se corespunda chiamarei sale.

Al patrale punct e ministeriul de comerci, despre acest'a afirma „P. H.“: „daca vom substrage din el cestiunea de vama, care e de interes comun pentru imperiul intreg, si prin urmare de com-

petinti'a puterei centrale, — ceea ce ni va mai remané apoi, in pusetiunea nostra modesta si seraca, o putem supune in draga vóia tavernicului care va grigi de afacerile interne, sub care va formá un despartiament separat in guvern, impreuna cu agricultur'a si industri'a.

Mai adange numitul organ ca „Lönyay si contele Andrassy retornand de la desbaterile din Viena de secur au adus cu sine principie mai conservative, si aceea convingere ca complanarea ar fi decurs mai repede, daca diet'a ar fi inceput revisiunea legilor den 1848.

„Necadiul acest'a se poté inca delaturá, daca dietei ce se va conchiamá, i se va adresá inca odata provocarea la revisiunea acelor legi, deslucirea unor cestiuni referitorie atat la acesta revisiune cat si la proieptul afacerilor comuni, — si spre acest'a s'ar denumi comisari reg. extraordinari in amendoué casele dietei.“

Acést'a e parerea lui „Hirnök“ spre delaturarea necadiului. Cetitoriul va luá a mana „Albina“ nr. 57 in revista diaristica pomeniram de o descoperire a diurnalului „Presse“, acést'a consuna in catva cu parerea lui „Hirnök.“

Cele insirate de numitul organ conservativ ni dau se precuememur desbaterile cestiunei ministeriului. Se intielege ca n'o fac in mod oficiale, caci astfel neci programul nu si-l'au publicat. Principiele celei lalte parti, a majoritatei dietali, a omenilor cari venira la Viena a participá la desbaterile acestei cestiuni, — le cunoscem den „Parerea subcomitetului de 15“ asternuta dietei din Pesta in caus'a afacerilor comuni.

Temistóra 5 sept.

(D.) In septemanele trecute — asié vru norocul, ca se am de repetite ori ocaziune a vedé si graf pre multstimatul nostru barbat national V. Babesiu. Tienuram impreuna discursuri lungi si interesante, caci de mult nune intalniseram, apoi de atunci se intemplara lucruri multe si — minunate. Intr' altele doriam se sciu, ca — ce dice, séu ce va se dica el la caricatur'a ce-i-o facú mai deunadi „Concordia“ séu mai bine Dl Sig. V. Papp, si pre care mai de curend „Gazeta Transilvaniei“ i-o marcá cu cateva trasuri? Pentru ca intrebarea acest'a se desbeta pre la noi mai intóte cercurile private. — Mi-a respuns scurt, ca nici pricepe, nici a vorbit, nici va vorbi candva limb'a lui Sig. V. Papp. — Bine, i disei, dóra nu vei lasá grósele neadeveruri si necalitati — nefruntate! — Mi respunde: „Daca le reconósceti de ne-adeveruri si necalitati, apoi ce lipsa ar mai fi, ca se umplem colónele foilor nostre demustrand acest'a?!“ — Dar pentru cei ce nu te cunosc mai de aprópe, — i reflectai. — „Cei ce nu me cunosc pre mine si nu cunosc pre contrarii si antagonistii mei d'in viétia si activitatea lungului trecut, accia abié ne-ar poté cunosce cum se cade dintr'o polemia drasteca.“

Asié Babesiu; eu inse si cu mine multi, credeti-mi fórte multi, desl tot de un'a am avut tot respectul de opiniunea si judecat'a lui, asta data ca mai cu séma intru catva si atinsi in acesta cauza, nu ne putem impacá cu o tacere absoluta, ci pretindem dreptul de a caracterisá incai in catva, in cateva trasure fugitive — critic'a (? Red.) dlui Sig. Papp, si rog pre on. Redactiune a nu ni denegá ascultarea inaintea publicului nostru.

Am cetit si recetit articolul dlui B. despre necesitatea „Albinei,” dar — vre un ton aspru, vre o umbra de limbajiu frivol, vre o direptiune dusmana fatia cu „Concordia” ori „Gazeta,” séu cu dl Sig. Papp — n'am potut descoperi intr'acela nici de cat, anume nu pricep, cum i-o putera nescocii dlui B. cumca densul ar fi tras „la cea mai grea indoieia si capacitatea, si loialitatea Concordiei si a Gazetei,” precum si iubirea lor de a sacrificá pentru public! — Atat'a inse fie-cine póte pricepe cá numai pre langa astfeliu de scoritura se poteau publicá acele invective ordinare (Acum'a esti mai aprópe de adever, numesce-le cum merita, dar nu li dice: critical Red.) acele minunate probe de stil; numai sub acest pretest potea dl Sig. V. Papp se jóce pre atletul cu maciuc'a cea grósa. — De ce patima órba a trebuit se fie condus acest barbat in furi'a atacului seu, se vede de acolo cáci densul desi diurnalist de profesiune si — desi ca deputat la dieta multe luni de dile a stat in atingere de aprópe cu colegii sei, totusi urit blamandu-se afirmá, cumca comitatul Temisiului ar avé numai un reprezentante roman la dieta, si cumca acést'a ar fi vin'a lui Babesiu, — pre cand tóta lumea scie, cá comitatul nostru are trei reprezentanti romani, adeca pre dnii Georgiu si Dr. Al. de Mocioni si pre dl Ivacicovicu, — póte dl. S. V. Papp crede cá numai cest d'in urma ar fi roman, ér dnii Mocionesci nu!

Ce se tiene de influint'a dlui Babesiu asupra alegerilor, aceea adeverat cá a fost fórté activa, dar numai prin lumina si capacitare; ceea ce dice dl S. V. Papp despre dieta tur'a dlui Babesiu, aceea e o fabula invetiata de la tutorii nostri politici, si cu care vine dsa a ne atacá chiar pre noi.

Daca barbati nostri inteliginti n'au voit se incheia compromis cuvataii contrarilor pentru mai multi deputati, anume patru romani d'in acest comitat, éca ane cu Sig. Papp — a fost causa, apoi invetie a-i pricepe si a-i stimá, éra nu se cartésca. — Adeverat cá ni s'a imbiat un compromis cu patru deputati d'in opt, resp-diece, dar a) ni s'au propus barbati dupa alegerea si interesul contrarilor, éra nu dupa dorint'a poporului nostru; b) daca noi in tóte ram pentru atare, causa a fost — nu cá dóra am fi socotit cumca vom reesi pretotindene cu

ai nostri, nici de cat, cáci pre bine conosceam precumpitórele medilóce politice, oficiale si pecuniarie ale minoritatii contrarie, — ci d in aceea intentiune politica, ce intr' adever cá Babesiu ni-a indegetat'o, éra noi o si realizaram, ca adeca d'in partile nóstre se nu se póta scolá in dieta vre un „Vertán,” carele provocandu-se la mandatul seu d'in partea romanilor, se desavueze si paralizeze in dieta voturile nationale ale deputatilor romani, precum se intemplá acést'a la 1861. — D'in partile nóstre nici un deputat neroman nu se póte laudá cá ar fi ales cu voturile romanilor si s'ar bucura de increderea romanilor; apoi acést'a e mult, fórté mult pentru cei ce au un pic de precepere politica.

Multe neadeveruri, mistificatiuni si absurditati asi mai poté citá si infruntá, dar in privint'a acelor apré bucuros me alatur opiniunei dlui Babesiu si le las — cucului. Un'a totusi cauta in fine se mai ating, cumca adeca pre tot omul dreptugetatoriu trebe se-l supere, cand citesce in „Gazeta” amintindu-se, éra in „Albina” fora nici o observatiune reproducendu-se despre o discordia ósi-car a nascuta inre V. Babesiu si Sig. Papp, *) pre cand ori-cine fora patima si reutate, daca-si va luá ustend' a citi articolul concerninte d'in „Albina” nr. 43 si 44, se va convinge pre de plin, cumca acela e un model de moderatiune, obiectivitate si seriozitate, éra de persón'a dlui Sigismund Popp nu se atinge chiar nici cu un cuvent. Dar — bati-l focul interes de el; e tocmá anul de cand dl Sig. Popp ni dede se precepem, cumca — „lucri bonus odor ex re quacumque!”

BUCOVINA.

De sub muntii Adam si Eva, caia cal... august 1866. In 7/19 august a. e. rep. anul... fundul Moldovei barbatul cel mai betran... partea muntilor asiá numiti moldovei... anume Nichita Dorofteiu. El a fost trecut de... mele Gavril. numera acum'a 70 de ani Ba...

*) Grab'a stieca tréba. Venitoriul le va aceta... si nu ne indoim cá atunci on. red. a „Gaz. Tréba” va... de observatiunea sa dupa ce se va mai con... data ei creata de d... Papp care puresse spicaci... respespiu spiritul intregului C. proce... ataca ver ce test in...

tranul Nichita, gospadariu ales intre consatenii sci petrecu o vietia cinstita, crá pururea tré-diu si in anii den urma, dupre cum ne spuse insu-si D. paroc din loc, avea placerea, de a tiné cuventari evangelice catra consatenii sei, indemnandu-i spre pocaintia si spre petrecerea unei vieti cu cinste. — Acést'a publicandu-o si dorindu-i lui Nichita Dorofteiu vietia ferita in locasiurile cele eterne, indemnam totodata pe cei betrani ai nostri, ca aparati fiind ei de betranetic adanci, se cugete mai vertos la cele ale povintintiei si ale curatiei sufletosci, decat se-si impovaredie si se-si intine betraneticile prin intreprinse, ce nu sunt amesurate spiretului tempului si intereselor celor scumpe besericesci si nationale.

Romania.

In Romania partitelé incep a se pregati pentru alegerile venitóre la adunarea legelativa. Cei de acela-si program forméza cate un comitet. Judecand dupa prescme, alegerile vor fi scomotóse, vietia constitutiunala incepe a prinde radecine tot mai adance.

Scirile den Bucuresci, cu datul den sambet'a trecuta, ni spun cá Mari'a Sa Domnitóriu nu va merge la Galati, ci de la Jasi va returná drept la Bucuresci. Faim'a protinde a sei cá de la Constantinopole a sosit respunsul Sultanului.

Diuariul „Ordinea” — de care am pomenit in n. tr. — sta sub directiunea unui comitet compus de dd. Lascar Catargiu, Georgiu Costa-Foru, printiul Demitrie Ghica, Aristid Pascal, printiul Alessandru Stirbeiu, Manolache Costache, si Constantin Brailoiu. — Numele acestor barbati sunt mai cunoscute Romanilor, de cat se avem lipsa a vorbi de direptiunea diuariului. I dorim prosperare se ajunga a vedé ordinea perfepta prescisa de constitutiune.

Cetim in „Trompet'a Carpatilor”: „Tóte scirile ce ni vin de pe unde a trecut pre Inaltiatul nostru Domn, in acést'a caletoria a sa printiera, sunt in unire cá in tóte partile primirea a fost splendida si cordiale totdata. Assupritele judetie de eleminte si le sorte, la tate de... de Tidani, avansat, prin acést'a visitare a suveranului tíer'e mangaiare pentru trecut si sperantia pentu a vitu...

Nu mai este induoiéla cá junele Domnitóriu al Romaniei nu va fi compatimit vediend de miséria ce bantue mai cu séma veri o cate-va ve judetie de dincolo de Milcovu, si Iasi in partitulariu, nu se va decide se dea puternic'a sa impulsione spre impucinarea roului. Este detre prisos d'acum inainte se mai spunem noi in cetu consta adeveratul reu al acelei parti a Romaniei; M. Sa a vediu lucrul, intoligenti'a sa l'apospicicat si anim'a sa lu va remedia.

Iasi au trebuintia de reromanire, si guvernul Mariei Sale va avé ordin, suntem in credintati, a face ca Iasi se semene, in curend, a duo'a capitala a Romaniei.

Se traésca M. Sa Voda ca se implinésca, dorintiele Romanilor: o Romania mare, o Romania tare, o Romania luminata, o Romania fericeita sub prim'a dinastia ce si-au chiamat Romanii pentru acest sfersit!

Prusia.

In medilocul Europei se forma un stat potinte menit a duce rola mare intre cele lalte popóre. Invingerile cascigate a supra Austriei dau Prusiei fólose in Germania, prin anesarea regatului Anoverei, electoratului Hessen, principatului Nassau, si a orasiului liber Francofurt. O parte a natiunei nemtiesci saluta cu bucuria acést'a procedura prusésca, pentru cá intru imputionarea caselor domnitórie ea vede progres catra unitatea nationale. Acést'a partita e gata pentru acest fapt, a uitá tóte calcarile de constitutiune ale guvernului prusesc. Alta partita den contra nu incuviintieza anesarea fora ascultarea poporatiunilor respeptive, si mai vertos nu se invoiesco ca rezultatele bataliei se justifice portarea de mai nante a guvernului. Acést'a partita desi mica, e respetabila.

Intru intielesul constitutiunei prusesci, la veri ce estindere teritoriala se recere invoire camerei. Astfel se gati un proiept de lege si pentru numitele anessiuni, si trecend acést'a prin comisiune, veni la desbatere in camera deputatilor prusesci.

Despre acést'a siedintia de importantia nu numai pentru Prusia ci pentru Europa intréga, noi reproducem urmatóriele cu datul Berlin 8 sept.

Erau de fatia ministrii Bismark, Mühlner, Selchow, Heydt, Itzenplitz, Eulenburg. In galerii multime de ascultatori.

FOISIORA.

Ceva despre balade. *)

I. Acést'a e o dóra brosiura, in carea astfeliu de poesie poporale le-am numitu éra, balade.

Balad'a, dupa sensulu si cuprinsulu ei, e o poesia epica de caractru seriosu, din tempii cei antici ai unci natiuni. Balade de definitiunea acést'a s'au aflu in Angli'a si Scoti'a inca in seculul alu 14. De asemene caractru sunt si aceste balade. —

Dupa arte, egreu de a defini balad'a, pentru cá balad'a nóua se diferesce de cea vechia, — deórace poetii in decursulu seculilorua datu nmele de balada, si altoru poesii epico-lirice; si confusiunea in definitiunea baladei a fostu si mai mare candu poetii, poesiele de asemene caractru, acusi le numiau balade, acusi romantic, si acusi poesii epice. —

Romanti'a — carca are ceva comunu cu balad'a — e o poesia mai multu lirica de caractru mai usioru; — si mai totu din aceea materia, balad'a face poesia epica éra romanti'a poesia lirica. —

Alexandri numesce baladele populare romane, de „cantece betranesci” si definiéza cá balad'a e o poema a supra intempariloru istorice si fapteloru maretie. —

Eu judecandu din sirurile din urma a baladeloru Vintila Voda, Janosiu Craiu si Anuti'a, si altoru netiparite — unde insusi poporulu spune numele poesiei poporale de acést'a specie — balad'a o numesce „hora voinicesca” si acestu conceptu corespunde definitiunii ei, pentruca e poesia epica. —

II.

Baladele din brosiura acést'a sunt tóte istorice, si culese in Banatulu temisianu, deosebi

in comitatulu carasiului. — Mai tóte au objetu din istoria Romaniei, Moldaviei si Ungaricii, si treu cu materi'a si preste Dumare in Turci'a. —

Dupa cum se vede chiaru si nume din acést'a brosiura, poporulu romanu din Carasiu, e unu isvoru adencu alu poesiei populare, si imprejurarea aceea cá acestu popor a atate hore voinicesca istorice si din Carasiu si Moldavi'a, credu cá puresce de acolo, cá in Carasiu se afla mai multe comune romane, cari se sciu a fi colonii din Tíer'a romanésca, venite dupa respingerea turciloru. —

Desi n'am avutu acum'a balade populare istorice, culese din Ardélu, nu vreu se credu cumca Ardélu o mai seracu in balade istorice decatu Banatulu, — pentruca oierii din Ardélu, carii trecu pe tempu lungu in Romani'a — isvorulu mare alu acestoru poesie — rentorcu adeseori cu cantece poporale de pe acolo, — ci credu cá erdelenii nu mespriginira in intreprinderea mea, precum literatur'a a asteptatu.

Domni aceia, carii deosebi in brosiura acést'a me spriginira, sunt: Rsimulu Dnu N. Tincu Velia protopopu, Dlu Iosifu Olariu invetiatori, Dlu N. Lupu, si Dlu I. Ardeleanu advocatu, — si altii. —

In brosiura viitória de balade — cari voru fi specialitati si raritati caracteristice din vietia poporulu — voi aretá on. publicu pe acei cantereti poporali, carii cu ager'a lor memoria sustienura aceste presii, si le dictara celora ce mi le-a tramisu. —

Se-mi fia iertatu in numele literatur'e a multiemi acestoru spriginitori!

Meditatiuni filologice sarbede. *)

Fiind cá si io sum d'intre cei ce nu vor pre u finale, éca asié ca de parada, — dar totodata n'asiu voi se me incaier cu filologii, cunoscend manierele unor domni pre cari sentimentele lor nu-i lasa de fel a spune parerile ce le au fora a permite nisce . . . fatia cu

*) Vom primi din cand in cand si foisóre glumitóre la cestiunile de di, cum fac si diarijele straine. Red.

cei ce-i intrebarea, séu — botii de ei — si-luara indrasnéla a fi de alta parere, buna óra cast cum ar avé si ei un pic de judecata data de Ddieu, si libera de tutela! — deci nu mi remane alt'a de facut, de cat a incheia conventiune onorabila cu toti de tóte parerile. Vreu conventiune mai vertos si pentru aceea, cá veri cum ne vom bate, in sfarsit tot cauta se ne impacám.

Deci pentru pacca cea buna fac urmatóriele concessiuni, presupunend cá nimene numi va denegá dreptul de a le face:

1) Mie mi rezerv a le studiá tóte si a luá den fie care ce voiú gasi bun de primit, firesce cá ce voiú gasi io bun éra nu ce-mi vor octroá altii. Reserv a acést'a o sacrificé insu-mi de loc ce se vor poté contielege toti filologii nostri pentru unitate. (Inse sper cá acést'a nu se va intemplá, mai curund voiú vedé pre eroul Garibaldi de comandante la ostirile papali.)

2) Dlu Uescu am se-i fac concessiuni mari, pentru cá in el s'a inradecinat fórté cultul lui u mut, si a altor litere mute. Cuvent romanesc si fora de u in capet, el nu-si póte intipui, in tocm'a precum magiarul nu póte crede cá e solgabirou de omenia cel'a ce n'are haiduc dupa el. Fiind cá mi e amic bun, morg si mai departe cu concessiunile; cunoscendu-i gustul pentru litere mute, l'imbiu si cu liter'a s dupa u, éra si pentru cuventul cá neci acést'a nu va suná, si apoi cuvintele romanesci vor avé fatia si mai latina, asié strainul privind cuventul cotetius (cotetiu) va crede cá si acést'a e latin, ci el nu scie bine limb'a latina. — Apoi fiind cá e mai lesne a face den suman peptariu, de cat a face peptariu den nemic'a, deci la cas de necesitate va fi mai indemana a strafurma pre s in l, de cat a aduce l din tíer'a lui nu-e.

E mare necadiu a descliní acusativil de nominativ la femininele ce se termina in a. Deci a delaturá acest necadiu cel putin in serisóre, conced ca acusativil se-l scriem cu liter'a m in fine, éra si pentru cuventul cá nu va suná, dar va funtioná pre cat de parata pre atat'a spre delaturarea nentielegerei. Dupa

acést'a ortografia, cand va scrie unгурénu in nominativ: sumanus meus, ardeleanul va avé acusativil: tiundram meam.

La recercarea dsale promet cá voiú lucrá ca nemtii se serie Monat éra si Monath. Totodata se faca proces fratilor Grimm, si profesorului care in 1861 redigea „Volksstimme” si scriea Jar in loc de Jahr, si altele de acést'a categoria.

3) Diurnalului politic si literariu (si c) mógicos cand si cand, numai cá nu si-a improtolocat inca firm'a ca atare) „Konkordia” conced cá unde va poté pune man'a cate po un z, de loc se-l acopere si se-l stresinésca.

4) Fóiei „Umoristulu” i conced ca de cate ori d. redactor Iosif Vulcanu se va uride Petófi, séu nu va mai avé vre un cantece popular roman de batjocorit, buna óra.

„Cucule de unde vini, Din Ardeal de la Sabii”, totdeun'a se aiba drept a intrá in filologia, ce e profesuina dsale, cáci la universitate a fost inseris la facultatea — juridico-politica. Héca asié apoi fie care va fi la locul seu, preotul la chemia, ostasiul la altariu. Si cand vom vre impacare, avem so incepem a atitiá. De ocamdata i remane grafi'a ermafrodita, neci cu turcul neci cu muscanul.

5) „Albinei” — fiind cá cu ortografi'a me inoiesce, perfecta séu neperfecta cum e, dar se nu remana neci éca si man'a góla, — i fac concessiunea se sbóre cu la iérna, si multe alte ierni, pana va vre Ddieu.

Acum'a, ddlor, ve rog se primiti aceste concessiuni, pentru cá daca se va intruní comisiunea filologica, ve asecur cá neci atat'a nu capetati. In comisiune me tem cá chiar daca cutare filolog va vedé scaderile sistemei sale, tot nu va céde, ci i va dice acelei sisteme proprie a sale buna óra ca mam'a copilului: „de negru e negru, de necuratit inea e necuratit, dar tot e frumos cáci e al meu.” Dóra asta cercustantia indegeta necesitatea ca la acea comisiune se nu fie numai filologi, ci si alti barbati capaci a judecá despre cele ce vor dice filologii. Mihalache Dumitrache.

Am cetit si recetit articolul dlui B. despre necesitatea „Albinei,” dar — vre un ton aspru, vre o umbra de limbajiu frivol, vre o direptiune dusmana fatia cu „Concordia” ori „Gazeta,” séu cu dl Sig. Papp — n'am potut descoperi intr'acela nici de cat, anume nu pricep, cum i-o putura nescocii dlui B. cumca densul ar fi tras „la cea mai grea indoiela si capacitatea, si loialitatea Concordiei si a Gazetei, precum si iubirea lor de a sacrifica pentru publici” — Atat'a inse fie-cine póte pricepe ca numai pre langa astfelu de scoritura se poteau publica acele invective ordinare (Acum'a esti mai aprópe de adever, numesce-le cum merita, dar nu li dice: critica! Red.) acele minunate probe de stil; numai sub acest pretest potea dl Sig. V. Papp se jóce pre atletul cu maciuc'a cea grósa. — De ce patima órba a trebuit se fie condus acest barbat in furi'a atacului seu, se vede de acolo cáci densul desi diurnalist de profesiune si — desi ca deputat la dieta multe luni de dile a stat in atingere de aprópe cu colegii sei, totusi urit blamandu-se afirma, cumca comitatul Temisiului ar avé numai un representante roman la dieta, si cumca acést'a ar fi vin'a lui Babesiu, — pre cand tóta lumea scie, ca comitatul nostru are trei reprezentanti romani, adeca pre dnii Georgiu si Dr. Al. de Mocioni si pre dl Ivacicoviciu, — póte dl. S. V. Papp crede ca numai cest d'in urma ar fi roman, ér dnii Mocionesci nu!

Ce se tiene de influint'a dlui Babesiu asupra alegerilor, aceea adeverat ca a fost fórté activa, dar numai prin lumina si capacitate; ceea ce dice dl S. V. Papp despre dictatura dlui Babesiu, aceea e o fabula invetiata de la tutorii nostri politici, si cu care vine dsa a ne ataca chiar pre noi.

Daca barbati nostri inteliginti n'au voit se incheia compromis cu vatavii contrarilor pentru mai multi deputati, anume patru romani d'in acest comitat, éca ane dl Sig. Papp — ca cauz'a, apoi invetie a-i pricepe si a-i stimá, éra nu se cartésca. — Adeverat ca ni s'a imbiat un compromis cu patru deputati d'in opt, resp-dicea, dar a) ni s'au propus barbati dupa alegerea si interesul contrarilor, éra nu dupa dorint'a poporului nostru; b) daca noi in tóte ram pentru atare, cauz'a a fost — nu ca dóra am fi socotit cumca vom reesi pretotindene cu

ai nostri, nici de cat, cáci pre bine conosceam precumpenitórele medilóce politice, oficiale si pecuniarie ale minoritatii contrarie, — ci d'in acea intentiune politica, ce intr' adever ca Babesiu ni-a indegetat'o, éra noi o si realizaram, ea adeca d'in partile nóstre se nu se póta scóla in dieta vre un „Vertán,” carele provocandu-se la mandatul seu d'in partea romanilor, se desaveueze si paralizeze in dieta voturile nationale ale deputatilor romani, precum se intempla acést'a la 1861. — D'in partile nóstre nici un deputat neroman nu se póte laudá ca ar fi ales cu voturile romanilor si s'ar bucurá de incederea romanilor; apoi acést'a e mult, fórté mult pentru cei ce au un pic de precepere politica.

Multe neadeveruri, mistificatiuni si absurditati asi mai poté citá si infruntá, dar inprivint'a acelor'apre bucuos me alatur opiniunei dlui Babesiu si le las — cucului. Un'a totusi cauta 'n fine se mai ating, cumca adeca pre tot omul dreptugetatoriu trebe se-l supere, cand citeste in „Gazeta” amintindu-se, éra in „Albina” fora nici o observatiune reproducendu-se despre o discordia óresi-car'a nascuta intre V. Babesiu si Sig. Papp, *) pre cand ori-cine fora patima si reutate, daca-si va luá ustend' a citi articolul concernente d'in „Albina” nr.ii 43 si 44, se va convinge pre de plin, cumca acéla e un model de moderatiune, obiectivitate si seriozitate, éra de persón'a dlui Sigismund Popp nu se atinge chiar nici cu un cuvent. Dar — batá-l focul interes de el; e tocmá anul de cand dl Sig. Popp ni dede se precepem, cumca — „lucri bonus odor ex re quacumque!” —

BUCOVINA.

De sub muntii Adam si Eva, un stáu august 1866. In 7/19 august a. e. rep. utul fundul Moldovei barbatul cel mai betrat, a partea muntilor asiá numiti moldovei sei, anume Nichita Dorofteiu. El a fost trecut de 100 ani, era aciorul seu cel mai mare, si numele Gavril. numera acum'a 70 de ani Ba-

*) Grab'a strica treb'a. Venitoriul le va aceta óra si nu ne indoiem cá atunci on. red. a „Gaz. Trn.” si va avea in sí observatiunea sa dupa ce se va mai convinge de necesitatea a fost data ci creata de d. Sigismund V. Papp, care puresce patima lui de a se arde cu respectul intregului C. proce-dura cu care se lea póte ataca ver ce test in- gna. Red.

tranul Nichita, gospadariu ales intre consatenii sei petrecu o viétia cinstita, éra purerea tré-diu si in anii den urma, dupre cum ne spuse insu-si D. paroc din loc, avea placerea, de a tiné cuventari evangelicé catra consatenii sei, indemnandu-i spre pocainta si spre petrecerea unei vieti cu cinste. — Acést'a publicandu-o si dorindu-i lui Nichita Dorofteiu viétia ferici-ta in locasiurile cele eterne, indemnam totodata pe cei betrani ai nostri, ca aparati fiind ei de betranetie adanci, se cugete mai vertos la cele ale penitintiei si ale curatiei sufletosci, de-cát se-si impovaredie si se-si intine betrane-tiele prin intreprinse, ce nu sunt amesurate spiretului tempului si intereselor celor scumpe besericesci si nationale.

Romania.

In Romania partitelé incep a se pregati pentru alegerile venitóre la adunarea legelativa. Cei de acéla-si program forméza cate un comitet. Judecand dupa presemne, alegerile vor fi scomotóse, viétia constitutiunala incepe a prinde radecine tot mai adance.

Scirile den Bucuresci, cu datul den sambet'a trecuta, ni spun ca Mari'a Sa Domnitóriu nu va merge la Galati, ci de la Jasi va returná drept la Bucuresci. Faim'a pretinde a sei ca de la Constantinopole a sosit respunsul Sultanului.

Diuariul „Ordinea” — de care am pomenit in n. tr. — sta sub directiunea unui comitet compus de dd. Lascar Catargiu, Georgiu Costa-Foru, printiul Demitrie Ghica, Aristid Pascal, printiul Alessandru Stirbeiu, Manolache Costache, si Constantin Brailoiu. — Numele acestor barbati sunt mai cunoscute Romanilor, de cat se avem lipsa a vorbi de direptiunea diuariului. I dorim prosperare se ajunga a vedé ordinea perfectá preserisa de constitutiune.

Cetim in „Trompet'a Carpatilor”: „Tóte scirile ce ni vin de pe unde a trecut pré Inaltiatul nostru Domn, in acést'a caletoria a sa prin tíera, sunt in unire ca in tóte partile primirea a fost splendida si cordiale totdata. Assupritele judetie de eleminte si le sórta batute de p'nti de Jidani, acésti, prin acést'a visitare a suveranului tíerei o mangaiare pentru trecut si sperantia pentru viétia.

Nu mai este indoiéla ca junele Domnitoriu al Romaniei nu va fi compatimit vedien-miseri'a ce bantue mai cu séma veri o cate-va judetie de dincolo de Milcovu, si Jasi in particulariu, nu se va decide se dea puternicia si impulsione spre impucinarea reului. Este de prisos d'acum inainte se mai spunem noi in e constata adeveratul reu al acelei parti a Romaniei; M. Sa a vediat lucrul, inteligent'a sa l'explicat si anim'a sa lu va remedia.

Jasi au trebuint'a de reromanire, si guvernul Mariei Sale va avé ordin, suntem in credintati, a face ca Jasi se semene, in curend a duo'a capitala a Romaniei.

Se traésca M. Sa Voda ca se implinésca dorintiele Romanilor: o Romania mare, o Romania tare, o Romania luminata, o Romania fericiata sub prim'a dinastia ce si-au chiama Romanii pentru acest sferisit!”

Prusia.

In medilócul Europei se fóma un sta potinte menit a duce rola mare intre cele lalt popóre. Invingerile cascigate a supra Austrie dau Prusiei fólose in Germania, prin anesare regatului Anoverei, electoratului Hessen, prin cipatului Nassau, si a orasiului liber Francofurt. O parte a natiunei nemtiesci saluta cu bucuria acést'a procedura prusésca, pentru d'intru imputienarea caselor domnitórie ea vedé progres catra unitatea nationale. Acést'a partit'e ga'ta pentru acest fapt, a uitá tóte calcaril de constitutiune ale guvernului prusesc. Altá partita den contra nu incuviintieza anesare fora ascultarea poporatiunilor respektive, si mai vertos nu se invoiesce ca rezultatele bata liei se justifice portarea de mai nante a guvernului. Acést'a partita desi mica, e respetabila.

Intru intielesul constitutiunei prusescé la veri ce estindere teritoriala se recere invoirea camerei. Astfel se gatí un proiept de legi si pentru numitele anessiuni, si trecend acést' prin comisiune, veni la desbatere in camer' deputatilor prusesci.

Despre acést'a siedintia de importantia nu numai pentru Prusia ci pentru Europa intréga noi reproducem urmatóricéle cu datul Berlín 8 sept.

Erau do fatia ministrii Bismark, Múhlcr Selchow, Heydt, Itzenplitz, Eulenburg. In gal-lerii multime de ascultatori.

FOISIORA.

Ceva despre balade. *)

I.

Acést'a e a dóra brosiura, in carea astfelu de poesie poporale le-am numitu éra, balade.

Balad'a, dupa sensulu si cuprinsulu ei, e o poesia epica de caractru seriosu, din tempii cei antici ai unei natiuni. Balade de definitiunea acést'a s'au aflatu in Angli'a si Scoti'a inca in secululu alu 14. De asemene caractru sunt si aceste balade. —

Dupa arte, egreu de a defini balad'a, pentru ca balad'a nóua se diforesce de cea vechia, — deóracé poetii in decursulu seculilor óra datu nnele de balada, si altoru poesii epico-lirice; si confusiunea in definitiunea baladei a fostu si mai mare candu poetii, poesicle de asemene caractru, acusi le numiau balade, acusi romantic, si acusi poesii epice. —

Romanti'a — carca are ceva comunu cu balad'a — e o poesia mai multu lirica de caractru mai usioru; — si mai totu din acea materia, balad'a face poesia epica éra romanti'a poesia lirica. —

Alexandri numesce baladele populare romane, de „cantece betranesci” si definiéza ca balad'a e o poema a supra intempariloru istorice si fapteloru maretic. —

Eu judecandu din sirurile din urma a baladeloru Vintila Voda, Janosiu Craiu si Anuti'a, si altoru netiparite — unde insusi poporulu spune numele poesiei poporale de acést'a specie — balad'a o numescu „hora voinicesca” si acestu conceptu corespunde definitiunii ei, pentruca e poesia epica. —

II.

Baladele din brosiur'a acést'a suntu tóte istorice, si culese in Banatulu temisianu, deosebi

*) Brosiur'a II den balade va aparé curund in acést'a tipografia. Reproducem inca din ea parerile dlui autor despre balade si promisiunile ce le face la capet. Red.

in comitatulu carasiului. — Mai tóte au ob-jetu din istoria Romaniei, Moldaviei si Ungariciei, si trecu cu materia si preste Dunare in Turci'a. —

Dupa cum se vede chiaru si nume din acést'a brosiura, poporulu romanu din (b) — e unu isvoru adencu alu poesiei poporale, — si imprejurarea aceea ca acestu popor óra atate hore voinicesci istorice si din 1795 cá tá si Moldavi'a, éredu ca puresce de acolo, ca in Carasiu se afla mai multe comune romane cari se sciu a fi colonii din Tíer'a romanésca venite dupa respingerea turciloru. —

Desi n'am avutu acum'a balade populare istorice, culese din Ardélu, nu vreu se éredu cumca Ardélulu o mai seracu in balade istorice decatu Banatulu, — pentruca oierii din Ardélu, carii trecu pe tempu lungu in Romani'a — isvorulu mare alu acestoru poesie — rentoreu adeseori cu cantece poporale de pe acolo, — ci éredu ca erdelenii nu mespriginira in intre-prinderea mea, precum literatur'a a asteptatu.

Domnii accia, carii deosebi in brosiur'a acést'a me spriginira, suntu: Rsimulu Dnu N. Tin-cu Velia protopopu, Dlu Iosifu Olariu invetiatori, Dlu N. Lupu, si Dlu I. Ardeleanu advocatu, — si altii. —

In brosiur'a vitória de balade — cari voru fi specialitati si raritati caracteristice din viétia poporulu — voiu aretá on. publicu pe acei cantereti poporali, carii cu ager'a loru memoria sustienura aceste presii, si le dictara celora ce mi le-a tramisu. —

Se-mi fia iertatu in numele literatur'e a multiemi acestoru spriginitori!

Meditatiuni filologice sarbede. *)

Fiind ca si io sum d'intre cei ce nu vor pre u finale, éca asié ca de parada, — dar totodata n'asiu vóe se me incaier cu filologii, cunoskend manierile unor domni pre cari sentimintele lor nu-i lasa de fel a spune parerile ce le au fora a permite nisce . . . fatia cu

*) Vom primí din cand in cand si foisóre glumitóre la cestiunile de di, cum fae si diariete straine. Red.

cei ce-i intrebarea, séu — betii de ei — si luara indrasnéla a fi de alta parere, buna óra casl-cum ar avé si ei un pic de judecata data de Ddieu, si libera de tutela! — deci nu mi remane alt'a de facut, de cat a incheia conventiune onorabila cu toti de tóte parerile. Vreu conventiune mai vertos si pentru aceea, ca veri cum ne vom bate, in sfarsit tot cauta se ne impacám.

Deci pentru pacea cea buna fac urmatóricéle concessiuni, presupunend ca nimene numi va denegá dreptul de a le face:

1) Mie mi rezerv a le studiá tóte si a luá den fie care ce voiu gasí bun de primit, firesce ca ce voiu gasí io bun éra nu ce-mi vor octroá altii. Reserva acést'a o sacrificé insu-mi de loc ce se vor poté contielege toti filologii nostri pentru unitate. (Inse sper ca acést'a nu se va intemplá, mai curund voiu vedé pre eroul Garibaldi de comandante la ostririle papali.)

2) Dlui Uescu am se-i fac concessiuni mari, pentru ca in el s'a inradecinat fórté cultul lui u mut, si a altor litere mute. Cuvent romanesc si fora de u in capet, el nu-si póte intipui, in tocm'a precum magiarul nu póte crede ca e solgabirou de omenia cel'a ce n'are haiduc dupa el. Fiind ca mi e amic bun, merg si mai departe cu concessiunile; enoscendu-i gustul pentru litere mute, l'imbiu si cu liter'a s dupa u, éra si pentru cuventul ca neci acést'a nu va suná, si apoi cuvintele romanesci vor avé fatia si mai latina, asié strainul privind cuventul cotetius (cotetiu) va crede ca si acést'a e latin, ci el nu scie bine limb'a latina. — Apoi fiind ca e mai lesne a face don sumanpeptariu, de cat a face peptariu den nemic'a, deci la cas de necesitate va fi mai indemana a strafarmá pre s in l, de cat a aduce l din tíer'a lui nu-e.

E mare necadiu a desclini acusativil de nominativ la femininele ce se termina in a. Deci a delaturá acest necadiu cel putin in scrisóre, conced ca acusativil se-l scriem cu liter'a m in fine, éra si pentru cuventul ca nu va suná, dar va funtiuná pre cat de parata pre atat'a spre delaturarea nentielegerei. Dupa

acést'a ortografia, cand va scrie unгурénu in nominativ: sumanus meus, ardeleanul va avé acusativil: tiundram meam.

La recercarea dsale promet ca voiu conc-lucrá ca nemtii se scrie Monat éra si Monath. Totodata se faca proces fratilor Grimm, si profesorelui care in 1861 redigéca „Volksstimme” si scriéca Jar in loc de Jahr, si altele de acést'a categoria.

3) Diurnalulu politic si literariu (si mógicos cand si cand, numai ca nu si-a impro-tocolat inca firm'a ca atare) „Konkordia” i conced ca unde va poté pune man'a cate pe un z, de loc se-l acopere si se-l stresinéscá.

4) Fóiei „Umoristulu” i conced ca de cate ori d. redactor Iosif Vulcanu se va urí de Petófi, séu nu va mai avé vre un cantece popular roman de batjocorit, buna óra.

„Cucule de unde vini, Din Ardeal de la Sabii”, totdeuna se aiba drept a intrá in filologia, ce e profesiunea dsale, cáci la universitate a fost inscriis la facultatea — juridico-politica. Éca asié apoi fie care va fi la locul seu, preotul la chemia, ostasiul la altariu. Si cand vom vre impacare, avem se incepem a atitá. De ocamdata i remane graf'a ermáfrodita, neci cu turcul neci cu muscanul.

5) „Albinei” — fiind ca cu ortografi'a me invoieis, perfecta séu neperfecta cum e, dar se nu remana neci ea cu man'a góla, — i face concessiunea se sbóre si la iérna, si multe alte ierni, pana va vre Ddieu.

Acum'a, ddlor, ve rog se primiti aceste concessiuni, pentru ca daca se va intruni comisiunea filologica, ve ascur ca neci atat'a nu capetati. In comisiune me tem ca chiar daca cutare filolog va vedé scaderile sisteméi sale, tot nu va céde, ci i va dice acelei sisteméi pro-prie a sale buna óra ca mam'a copilului: „de negru e negru, de necuratit inca e necuratit, dar tot e frumos cáci e al meu.” Dóra asta cercustantia indegeta necesitatea ca la acea comisiune se nu fie numai filologi, ci si alti barbati capaci a judecá despre cele ce vor dice filologii. Mihalache Dumitrache.

